

Breitenfeld D., Kristović D., Vodanović M., Pap M., Akrap A., Rešetar I.

Maligna oboljenja skladatelja

Na temelju pregleda patografija više stotina skladatelja izdvojili smo skladatelje koji su bolovali ili umrli od malignih bolesti. Prikazani su kronološki po godini rođenja. Najznačajniji skladatelji prikazani su u obliku kratkih patografija. Ostale skladatelje spominjemo ukratko.

Giovanni Paisiello (1740. – 1846.) je talijanski skladatelj. Umro je relativno mirno i postupno navodno od jetrene bolesti praćene meteorizmom. Kako se ne navodi vodena bolest vjerojatno se nije ni radilo o cirozi jetre već možda o malignom oboljenju trbušnih organa popraćeno metastazom u jetri.

André Ernest Modeste Grétry (1741.–1813.) je francuski skladatelj. Umro je od posljedica relapsa tuberkuloze obilježenim vrućicom, napadima jakog kašlja i obilnim iskašljajem sa sadržajem krvi. Moguće je također da je uzrok smrti bio karcinom bronha, koji se komplicirao bakterijskom upalom pluća.

Domenico Cimarosa (1749. – 1801.) je talijanski skladatelj. Umro je od želučanog tumora koji je iz ciroznog stanja prešao u gangrenozno, nekrotsko stanje. Sve to je i dovelo do brze smrti u roku od osam dana.

Daniel Auber (1782.–1871.) je francuski skladatelj. Radi napada bolova u zdjelici pojavljuju se prvi znaci depresije te tjeskobe, a kasnije je ustanovljeno da se radi o karcinomu mokraćnog mjehura. Puno je izgubio na težini, postao vezan za krevet te stanju jakih bolova umire.

Gioacchino Rossini (1792.–1868.) je talijanski skladatelj.

Neposredan uzrok pogoršanja njegovog zdravstvenog stanja u starosti bio je karcinom rektuma koji je apscedirao i bio dva puta kirurški zbrinut, ali bez poboljšanja, te je ubrzo nakon toga umro.

Giacomo Puccini (1858.–1924.) je talijanski skladatelj. U ožujku 1924. godine osjetio je neodređenu bol u grkljanu, kašlje i promuklo govori. Stanje s upaljenim grlom mu je sve teže. Njegov basovski glas prelazi povremeno u tenorski i neprestano kašlje. Sredinom listopada osjetio je ponovno teške bolove te je morao potražiti liječničku pomoć. No nije ništa nađeno i savjet je bio da prestane pušiti. Međutim radi pogoršanja potražio je dalju pomoć te je organiziran liječnički konzilij koji je ustanovio novotvorinu ispod epiglotisa. Probekscizija je ukazala na zloćudnost (karcinom larinksa), potrebu hitnog kirurškog zahvata, a prije toga još i radijumske terapije. Nakon operacije nastupilo je prolazno poboljšanje, a zatim vrućica i tahikardija te umire od naglog srčanog zatajenja.

Claude Debussy (1862.–1918.) je francuski skladatelj. Obolio je od karcinom debelog crijeva, koji ga je potpuno iscrpio. Pod konstantnim injekcijama mor-

fija, operiran i ozračen, pada u komu i umire u stanju totalne kaheksije.

Sergej Vasiljevič Rahmanjinov (1873.–1943.) je ruski skladatelj. Bio je sklon reumatskim tegobama, čestim trncima u vrhovima prstiju i artritičnim tegobama. Kako je postupno slabio prilikom radiološke obrade uočena je sjena na plućima – kako se kasnije uspostavilo metastaza malignog melanoma.

Percy Grainger (1882.–1961.) je australski skladatelj. Zadnjih sedam godina života patio je od dizuričkih poteškoća, a kasnije mu je operiran karcinom prostate. Problemi su s vremenom postajali sve veći, stanje mu se pogoršavalo te je zbog izrazite tjelesne slabosti bila umanjena i njegova kreativna sposobnost. Razlog konstantnim pogoršanjima su bile moždane metastaze od kojih je i umro. Obdukcijom su pronađene multiple metastaze u kostima, mozgu, jetri i slezeni.

Johannes Brahms (1833.–1896.) je njemački skladatelj. Na kraju životnog vijeka razvila se progresivna žutica zajedno sa značajnim povećanjem trbušne mase i gubitkom tjelesne težine. Najvjerojatnije je uzrok ovih simptoma bio karcinom žučnih vodova ili karcinom glave pankreasa koji je

pritiskao na bliske strukture one-mogućavajući protok žuči. U tom stadiju bolesti nitko se više nije usudio operirati. Brahms je nastavio gubiti na težini, a nekoliko dana prije smrti počeo je osjećati bolove u leđima, što bi moglo ukazivati na metastazama uzrokovan patološki prijelom kralježaka. Koža mu je postala smeđa, gotovo crna. Počeo je krvariti iz nosa i njegovo stanje se općenito pogoršalo. Periferna paraliza ličnog živca dovela je do mlohavosti jedne strane lica. Nije više jeo, osjećao je mučninu, povraćao, a na kraju i prokrvario iz ezofagealnih vena i donjeg intestinalnog segmenta. Svi ovi simptomi podržavaju teoriju o raširenoj metastatskoj bolesti.

Alfredo Casella (1883.–1947.) je talijanski skladatelj. Podvrgao se brojnim kirurškim zahvatima zbog intestinalnog raka. Umro je od metastaza.

George Gershwin (1898.–1937.) je američki skladatelj. Sve je započelo glavoboljom u zatiljku te jutarnjim bolovima desne strane lica, a nakon toga su se pojavili i znakovi gubitka pažnje i preosjetljivosti uz općenito loše osjećanje. Javljala mu se sve teža vrtoglavica i neugodni njušni osjeti. Počelo ga je smetati svjetlo, glas mu je oslabio, poremetila mu se koordinacija u kretanju i potpuno je izgubio vitalnost. Nakon znakova povišenja intrakranijskog tlaka i vrlo oprezno izvedene lumbalne punkcije utvrdilo se da se radi o vjerojatnom tumoru te je operiran. Nađen je cistični moždani tumor s znakovima zloćudnosti u desnom sljepočnom režnju. Dijagnoza je bila glioblastoma multiforme. Po

završetku operacije nije se oporavio, ostao je u dubokoj nesvjesti i ubrzo umro.

Olivier Messiaen (1908.–1992.) je francuski skladatelj. Umro je od karcinoma prostate (operiran) koji je bio praćen metastazama u kralježnici (operacije).

Samuel Barber (1910.–1981.) je američki skladatelj. Duže vrijeme je bolovao od raka – leukemije, od koje je i umro.

Leonard Bernstein (1918.–1990.) je američki skladatelj. Bolovao je od emfizema i čestih upala pluća. Na kraju se postavilo da boluje od pleuralnog tumora – mezotelioma. Umro je od srčanog udara već teško bolestan.

Manje poznati skladatelji koji su umrli ili bolovali od maligne bolesti:

James Hewitt (1770. – 1827.)

USA, karcinom glave i vrata
Filippo Marchetti (1831. – 1902.)
ITA,

Josip Mantuani (1860. – 1933.)
SLO, karcinom prostate

Leo Fall (1873. – 1925.) AUT, karcinom gušterače

Gojmir Krek (1875. – 1942.) SLO, karcinom pluća

Anton Lajovic (1878. – 1960.)
SLO, karcinom debelog crijeva

Ernest Bloch (1880. – 1959.) USA, karcinom debelog crijeva

Saša Šantel (1883. – 1945.) SLO, leukemija

Niko Štritof (1890. – 1944.) SLO, karcinom grkljana

Richard Tauber (1891. – 1948.)
AUT, karcinom pluća

Matija Bravničar (1897. – 1977.)
SLO, karcinom prostate i uremije

Srećko Koporc (1900. – 1965.)
SLO, rak želuca s jetrenim metastazama

Ruth Crawford Seeger (1905. – 1953.) USA, karcinom debelog crijeva

Marjan Kozina (1907. – 1966.)
SLO, karcinom lijeve tonzile

Radoslav Hrovatin (1908. – 1978.) SLO, karcinom glave
pankreas s jetrenim metastazama

Dinu Lipatti (1917. – 1950.) ITA, Hodgkinova bolest

Luigi Nono (1924. – 1990.) ITA, karcinom jetre

ZAKLJUČAK

Proučavajući patografije skladatelja oboljelih od malignih bolesti nalazimo najčešće karcinome probavnog sustava – karcinom debelog crijeva, karcinom pankreasa te želučani karcinom. Čest je i karcinom prostate te karcinom pluća. Karcinome ostalih lokalizacija nalazimo rjeđe. Spomenuta maligna oboljenja utjecala su na kreativni rad i smanjivala stvaralački opus skladatelja.

SAŽETAK

Pregledom patografija više stotina skladatelja nalazimo 32 maligna oboljenja. Skladatelje smo prikazali u obliku kratkih patografija s naglaskom na maligna oboljenja, kronološki po godini rođenja. Spomenute bolesti utjecale su na životni vijek skladatelja i njihovo stvaralaštvo.